

ششمین دور جشنواره ادبی هزار و یکشب

چالش های ادبیات فارسی و مهاجرت، موضوع پنجمین دوره جشنواره را تشکیل می داد. خانم سیدحیدری همچنین گفت که دست اندرکاران برنامه تصمیم گرفتند دوره فعلی جشنواره را که ششمین دور آن است، در کابل برگزار کنند. وی گفت که در راه برگزاری این جشنواره در کابل با مشکلات زیادی روبه رو بوده است؛ اما ناامید نشده است، با تمام چالش های موجود، این برنامه را برگزار کرده است. از دیدگاه وی، به ادبیات افغانستان هیچ توجهی صورت نگرفته است. به گفته وی ادبیات در افغانستان در حالت مهجور قرار دارد.

در ادامه برنامه، داکتر ذبیح الله اسدی، رئیس دانشگاه تعلیم و تربیت ربانی به ارائه سخنانش پرداخت. وی با اشاره به مفهوم صلح در ادبیات سیاسی، آن را بیشتر به نظم مرتبط دانسته گفت که برقراری نظم، یکی از دغدغه های پیشین بشر بوده است. او اظهار داشت که صلح و نظم بستگی به تعریف معرفت شناختی ما از هستی و فطرت دارد. اگر هستی را پدیده ای خشن در نظر گرفته باشیم، به دنبال مهار آن می رویم. اگر انسان را موجودی شورور تعریف کرده باشیم، به سوی نظام های استبدادی پیش خواهیم رفت که نتیجه آن، تلاش برای برقراری نظم تحمیلی است.

اختتامیه ششمین دور جشنواره ادبی هزار و یکشب، ویژه داستان نویسان با شعار «صلح برای جهان از سوی افغانستان» و نیز نیکوداشت از «علی پیام» داستان نویس پیشکسوت کشور، عصر روز چهارشنبه، شش جدی ۱۳۹۶ در تالار همایش های دانشگاه تعلیم و تربیت ربانی در کابل با حضور شماری از داستان نویسان، شاعران، فرهنگیان، هنرمندان، جوانان و سایر علاقه مندان برگزار شد.

ابتدا داکتر بتول سیدحیدری، دبیر جشنواره به ایراد سخن پرداخت. وی ضمن خوش آمدگویی به حاضران به بیان پیشینه جشنواره ادبی هزار و یکشب پرداخت. وی گفت دوره نخست این جشنواره با موضوع ادبیات مقاومت و جهاد مردم افغانستان در سال ۱۳۹۱ در تهران برگزار شد. کودک و نوجوان افغانستان، موضوع دومین دوره جشنواره را تشکیل می داد که در سال ۱۳۹۲ در تهران برگزار شد. سومین دوره جشنواره با عنوان زنان افغانستان، نیکوداشت بانو «ماگه رحمانی» نخستین داستان نویس زن افغانستان در تهران برگزار شد. چهارمین دور جشنواره با عنوان راویان گل سرخ، روایتگر داستان های زنان داستان نویس ایرانی بود که چشم دیدهای خود را از افغانستان در قالب داستان ترسیم کرده بودند.

پیش در افغانستان، تئاتر بسیار فعال بود و نمایش نامه‌هایی همانند سوءتفاهم اثر آلبر کامو با موفقیت تمام روی صحنه اجرا می‌شد؛ اما سوگمندان امروز تئاتر فعالی در کشور وجود ندارد و هنر و موسیقی امروزه کشور نیز در وضعیت ناگواری به سر می‌برد. وی با انتقاد از رویکرد دولت در این زمینه گفت که دولت پدیده‌ای به نام فرهنگ، هنر و ادبیات را اصلاً به رسمیت نمی‌شناسد؛ اما وی برگزاری جشنواره‌هایی مانند جشنواره هزارویک‌شب را تلاش‌هایی می‌داند که شعله‌کم‌رنگ ادبیات کشور را فروزان نگه‌داشته و از برگزارکنندگان جشنواره سپاسگزاری کرد.

لازم به یادآوری است که داوران این دور از جشنواره از میان سیصد اثر فرستاده شده از کشورهای افغانستان، ایران، آلمان، هلند، سویدن، بریتانیا، اتریش، ایالات متحده، ایتالیا، ناروی و کانادا، صد اثر واجد شرایط را برای مرحله دوم داوری انتخاب کردند. در مرحله سوم و نهایی نیز بیست و سه اثر انتخاب شد که از میان آن‌ها سه اثر با به دست آوردن بیشترین امتیاز برگزیدگان جشنواره معرفی شده است.

ششمین دور جشنواره هزارویک‌شب با تقدیر و اهدای جایزه به افراد برگزیده به کار خود پایان داد:

مقام نخست: سمیه فصیحی (مقیم ایران)؛

مقام دوم: احمد احراری (مقیم ایران)؛

مقام سوم: فاضله فراهانی (مقیم ایران) و علی اسماعیلی (مقیم کانادا) به‌طور مشترک.

اداره نشریه

همچنین او گفت که اگر تعریف ما نسبت به انسان و هستی، از نوع خیر باشد، به‌سوی نظام‌های مردم‌سالار پیش خواهیم رفت. او اشاره کرد که ابرقدرت‌های جهان در تلاش‌اند تا صلح را بر دیگر کشورها تحمیل کنند؛ اما پیام صلح ما از طریق ادبیات است که مولانا، حافظ و سعدی برای ما تعریف کرده است. سپس سید مخدوم رهین، وزیر پیشین اطلاعات و فرهنگ سخنان خود را برای حضاران ارائه کرد. وی در بخشی از سخنانش گفت که داستان به‌صورت قدیمی آن، سابقه طولانی در تاریخ ادبیات ما دارد؛ اما داستان به‌صورت امروزی آن، کم‌کم از طریق دیگر کشورها به منطقه ما آمد و در مدت کمی، داستان‌نویسان توانایی در کشور ظهور کردند. آقای رهین همچنین پیشنهاد کرد که یک دور از جشنواره به تفاوت لهجه‌های فارسی در افغانستان، تاجیکستان و ایران اختصاص داده شود تا مردم این سه کشور، به‌گونه بهتر از تفاوت‌های زبانی یکدیگر آگاه شوند تا سوءتفاهم‌های احتمالی که در مکالمه بین مردم این سه کشور ممکن است به وجود آید، برطرف شود.

در همین باره وی با ذکر مثالی که برای خودش پیش آمده بود، به تفاوت معنایی اصطلاح «غلط کردی» در ایران و افغانستان اشاره کرد که این عبارت در ایران، نوعی توهین به‌شمار می‌آید؛ اما در افغانستان برای بیان اشتباه کسی به کار می‌رود.

در ادامه برنامه، دکتر عبدالغفور آرزو، سفیر پیشین افغانستان در تاجیکستان به سخنرانی پرداخت. وی درباره داستان‌های هزارویک‌شب صحبت کرد و گفت که هزارویک‌شب، داستان دلدادگی عشق از نوع مذکر آن است و تاریخ مردسالار را در آن می‌توان دید. این داستان‌ها فضایی مردسالارانه دارد و در آن، زن، مظلوم و منزوی است. او ابراز امیدواری کرد که جشنواره هزارویک‌شب با فلسفه هزارویک‌شب در جهت «متحول شدن سنت‌ها و باز کردن فرهنگ سنگواره، استبداد و انسداد سیاسی‌ای که در تاریخ منطقه نهادینه شده است، معطوف شود».

سپس نوبت به رهنورد زریاب، داستان‌نویس پیشکسوت افغانستان رسید. وی با نامطلوب خواندن فضای فرهنگی کشور گفت که این «فاجعه» زمانی دردناک‌تر شد که گماشتگان بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول، واژه‌های نظام بازار آزاد را در قانون اساسی کشور گنجانیدند. به باور وی، این نوع نظام، فرهنگ کشور را به فرهنگ بازرگانی و کالاگونه مبدل می‌سازد، به این‌گونه زمانی که فرهنگ و ادبیات ارزش پولی نداشته باشد، به حاشیه‌رانده می‌شود که امروزه شاهد آن هستیم. وی مثالی می‌زند و می‌گوید که نیم‌قرن